

SPORCULARDA SALDIRGANLIK VE SOSYALLEŞME

YAZARLAR

İbrahim BALCI

Muhammed Zahit KAHRAMAN

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

*Bu kitap; İbrahim BALCI'nin, danışmanlığını Doç. Dr. Muhammed Zahit KAHRAMAN'ın yürüttüğü, 2023 yılında Yüksek Lisans Tez Savunma Jürisi tarafından başarılı bulunarak onaylanan, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 837545 tez numarası ile kabul edilen ve Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalında yapılan "Muş İli Spor Lisesi Öğrencilerinin Demografik Özelliklerine Göre Saldırganlık ve Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-625-375-309-2	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Sporcularda Saldırganlık ve Sosyalleşme	47518
Yazarlar	Baskı ve Cilt
İbrahim BALCI ORCID ID: 0009-0003-6017-0538 Muhammed Zahit KAHRAMAN ORCID ID: 0000-0003-1295-7611	Vadi Matbaacılık
Yayın Koordinatörü	Bisac Code
Yasin DİLMEN	SPO000000
	DOI
	10.37609/akya.3486

Kütüphane Kimlik Kartı
Balci, İbrahim [ve başkaları...].
Sporcularda Saldırganlık ve Sosyalleşme / İbrahim Balci,
Muhammed Zahit Kahraman.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.
73 s. : tablo. ; 135x210 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253753092

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

Giriş	1
Araştırmanın Önemi	2
Araştırmanın Amacı.....	3
Araştırmanın Problem Cümlesi.....	3
Varsayımlar	4
Sınırlılıklar.....	4

BÖLÜM 1

SPOR	5
1.1. Sporun Tanımı.....	5
1.2. Sporun Tarihsel Gelişimi	7
1.3. Spor ve Eğitim.....	9
1.4. Sporun Kişilik Üzerine Etkileri	11

BÖLÜM 2

SALDIRGANLIK	13
2.1. Saldırganlığın Tanımı.....	13
2.2. Saldırganlığın Kaynağı	16
2.3. Saldırganlığa Sebep Olan Faktörler	18
2.3.1. Kişilik	18
2.3.2. Aile	19
2.3.3. Kitle İletişim Araçları.....	19
2.3.4. Zararlı Madde Kullanımı.....	20
2.3.5. Çevre.....	21
2.4. Saldırganlığın Türleri.....	21
2.4.1. Araçsal Saldırganlık.....	22

2.4.2. Düşmanlığı İçinde Barındıran Saldırganlık.....	23
2.4.3. Atılganlık	23
2.5. Saldırganlık ve Spor	24

BÖLÜM 3

ERGENLİK VE SOSYALLEŞME	25
3.1. Sosyalleşme.....	25
3.2. Sosyalleşme Kuramları	28
3.2.1. Psikanalitik Kuram.....	29
3.2.2. Kültürleştirme Kuramı	29
3.2.3. Öğrenme Kuramı.....	30
3.3. Sosyalleşmede Etkili Kurumlar	31
3.3.1. Aile	31
3.3.2. Eğitim (Okul).....	33
3.3.3. Arkadaş Grupları.....	34
3.3.4. Sosyalleşme ve Spor.....	34

BÖLÜM 4

GEREÇ VE YÖNTEM	37
4.1. Araştırmanın Modeli	37
4.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	38
4.3. Verilerin Toplanması	38
4.4. Araştırmada Veri Toplama Araçlar.....	39
4.4.1. Kişisel Bilgi Formu	39
4.4.2. Buss Perry Saldırganlık Ölçeği.....	39
4.4.3. Sosyalleşme Boyutu Ölçeği.....	40
4.5. Araştırmada Analizi Yöntemi.....	40

BÖLÜM 5

BULGULAR VE TARTIŞMA..... 41

5.1. Bulgular..... 41

5.2. Tartışma..... 52

BÖLÜM 6

SONUÇ VE ÖNERİLER..... 59

6.1. Sonuç..... 59

6.2. Öneriler 61

KAYNAKÇA 63

KAYNAKÇA

- Acet, M. (2001). Futbol Seyircilerini Fanatik ve Saldırgan Olmaya Yöneten Sosyal Faktörler. (*Yayınlanmamış Doktora Tezi*). Gazi Üniversitesi SBE.
- Acet, M. (2006). *Sporla Saldırganlık ve Şiddet*, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Ağkurt, E. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Spora Katılımın Sosyalleşmeye Etkisi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Fırat Üniversitesi SBE.
- Akinci, Y. A. (2007). Ortaöğretim Kurumlarında, Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerinin Sosyalleşme Süreci ve şahsiyetin Oluşmasında Katkısı. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Altın, M. O. (2017). Amatör Düzeyde Futbol Oynayan Sporcuların Bilişsel Duygu Düzenleme ve Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Maltepe Üniversitesi SBE.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Bağırın Yayınevi.
- Aslan, D. A. (2001). Cumhuriyet'in Törensel Meşruiyeti: Ulus-Devlet İnşa Sürecinde Milli Bayramlar (1923-1938). (*Yayınlanmamış Doktora Tezi*). Ankara Üniversitesi TTE.
- Bahtiyar, H., Can, K. U., Erkol, G., Oka, M., & Takahashi, T. T. (2017). $\Xi c \rightarrow \Xi c'$ transition in lattice QCD. *Physics Letters B*, 772, 121-126.
- Baron, R. A. ve Bell, P. A. (1977). Sexual Arousal and Aggression by Males: Effects of Type of Erotic Stimuli and Prior Provocation. *Journal of Personality and Social Psychology*, Cilt 35, Sayı 2, 79.
- Bayram, M. (2019). Aka St. Geçit Sm. Şebn K.İslam'da Sporun Önemi ve Ahlakı, *İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, 207-224.
- Bayram, Y. (2012). Spor Yapan ve Yapmayan 14-18 Yaş Grubu Öğrencilerin Saldırganlık Tutumlarının İncelenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Berk, L. E. (2013). *Çocuk Gelişimi*. Dönmez A. (çev.). Ankara: İmge Kitapevi Yayınları.
- Birinci, R. (2019). Spor Yapan ve Yapmayan Bireylerin Benlik Saygısı Ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Erzincan Binali Yıldırım SBE.

- Cambridge Dictionary, Sport. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/sport> (Erişim Tarihi:09.05.2023)
- Can, Ö. (2016). Nursing Students' Tendency To Aggression and Relevant Factors. *Journal of Psychiatric Nursing/Psikiyatri Hemşireleri Dergisi*, Cilt 7, Sayı 2.
- Dalbudak, İ. (2019). 18- 20 Yaş Arası Spor Yapan ve Yapmayan B2 ve B3 Görme Engelli Bireylerin Duygusal Zekâ ve Saldırganlık Düzeyleri Bakımından İncelenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi SBE.
- Demirel, Ö. ve Kaya, Z. (2007). *Eğitim Bilimlerine Giriş*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Dervent, F. (2007). Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri Ve Sportif Aktivitelere Katılımla İlişkisi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Gazi Üniversitesi EBE.
- Desport. <https://en.wiktionary.org/wiki/desport> (Erişim Tarihi: 09.06.2023).
- Dizman, H. (2003). Anne-Babası İle Yaşayan ve Anne Yoksunu Olan Çocukların Saldırganlık Eğilimlerinin İncelenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Ankara Üniversitesi FBE.
- Durmuş, G. (2015). Gençlerin Tenis Spor Dalını Seçmelerinde Motivasyonu Etkileyen Unsurlar. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Bahçeşehir Üniversitesi EBE.
- Erden, M. (2007). *Eğitim Bilimlerine Giriş*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Erdimez, A. (2016). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Sporla Sosyalleşme Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SBE.
- Eroğlu, S. E. (2009). Saldırganlık Davranışının Boyutları ve İlişkili Olduğu Faktörler: Lise ve Üniversite Öğrencileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 21.
- Gül, G. (2004). Birey Toplum Eğitim ve Öğretmen. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 1, 223-236.
- İmamoğlu, G. ve Koca, F. (2018). Eski Çağlarda Bazı Görsellerde Hayvanlarla Sportif Mücadelelerin Tasviri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 11, Sayı 61, 1307-9581.
- Kabak, F. (2009). Ergenlerde Spora Katılımın Saldırgan Davranışlar Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Çukurova Üniversitesi SBE.

- Kenyon, G. S. ve McPherson, B. D. (1974). Sporun Sosyalleşmesi Çalışmalarına bir Yaklaşım. *Uluslararası Spor Sosyolojisi İncelemesi*, Cilt 9, Sayı 1, 127-139.
- Keskin, C. (2015). Liseler Arası Müsabakalara Katılan Sporcu Öğrencilerin Saldırganlık Durumlarının Araştırılması (Zonguldak-Kozlu Örneği). (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Kızılca, S., Bilici, Ö. F., Ekiz, D., Okut, S., Altıntaş, S., İşlen, T., & Bilici, M. F. (2024). Evaluation of awareness levels towards winter sports in secondary school students studying in different climatic conditions. *Research in Sport Education and Sciences*, 26(3), 98-107. <https://doi.org/10.62425/rses.1508188>
- Korucu Aytan, G. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyalleşmelerinde Sporun Etkileri. (*Yayınlanmamış Doktora Tezi*). Gazi Üniversitesi EBE.
- Kurt, T., Kılıç, M. vd. (2016). *Türk Spor Tarihi II. Sınıf*, Ankara: Devlet Kitapları.
- Kuru, E. (2000). *Sporda Psikoloji*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi.
- Lagerspetz, K. M. ve Engblom, P. (1979). Farklı Kişilik Türlerine Sahip Finlandiyalı Okul Öncesi Çocukların TV Şiddetine Anında Tepkileri. *İskandinav Psikoloji Dergisi*, Cilt 20, Sayı 1, 43-53.
- Mandell Rd. Sport Cultural History. (1984). https://Books.Google.Com.Tr/Books?hl=Tr&Lr=&İd=Tdxmyjvhtbuc&Oi=Fnd&Pg=Pr7&Dq=Mandell+Rd.+Sport+ Cultu ral+History&Ots=Weeaeaqca&Sig=Dhongkheojtrtwuqe1lelww_D28&Redir_Es c=Y#V=Onepage&Q&F=False (Erişim Tarihi: 10.08.2023).
- Oda, B. (2014). 11-13 Yaş Grubundaki Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin İyimserlik İle Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Ondokuz Mayıs Üniversitesi SBE.
- Okut, S., & Kızılca, S. (2024). The effects of open and closed kinetic chain exercises on visual reaction times and certain motor skills in young male boxers. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 373-383.
- Okyaz, B. (2017). 18-24 Yaş Arası Tekvando Ve Yüzme Sporu İle Uğraşan Gençlerin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi, (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SBE.
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.

- Russell, G. W. (2008). *Aggression in the Sports World: A Social Psychological Perspective*, Department of Psychology ve Neuroscience, Canada: University of Lethbridge.
- Saraç, C. (2014). Engellilerde Spor İle Benlik Saygısı ve Sosyalleşme Düzeyi Arasındaki İlişki. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Niğde Üniversitesi SBE.
- Sarıbaş, S. ve Babadağ, G. (2015). Temel Eğitimin Temel Sorunları. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*. Cilt 3, Sayı 1, 18-34.
- Saykal, A. (2019). Sporun Sosyalleşme Sürecindeki Rolü (Antalya Büyükşehir Belediyesi Okullar Ligi Örneği). (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Selçuk Üniversitesi SBE.
- Selçuk, E. ve Aydos, L. (1998). Ankara Polis Akademisinde Sporcu Olan ve Sporcu Olmayan Öğrencilerin Bazı Kişilik ve Davranış Özelliklerini Araştırılması. *G.Ü. Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*. Cilt 3, Sayı 1, 28-41.
- Shokoufeh, S. (2014). Erzurum’da Farklı Branşlarla İlgilenen Sporcular İle Spor Yapmayan Sedanterlerin Kişilik ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Atatürk Üniversitesi SBE.
- Şahan, H. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü. (*Yayınlanmamış Doktora Tezi*). Selçuk Üniversitesi SBE.
- Şahin, H. M. (2003). Sporda şiddet ve saldırganlık, 1. Baskı. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Şenyüzlü, E. (2013). Üniversite Öğrencilerinde Spora Katılımın Saldırgan Davranışlar Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Tiryaki, Ş. (2000). Spor Psikolojisi, Kavramlar, Kuramlar ve Uygulama. Mersin: Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Tutkun, E., Güner, B. Ç., Ağaoğlu, S. A., & Soslu, R. (2010). Takım Sporları Ve Bireysel Sporlar Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin Değerlendirilmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 23-29.
- Tutkun, E., Güner, B. Ç., Ağaoğlu, S. A. (2006). Takım Sporları ve Bireysel Sporlar Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. *9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı*, Muğla, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tuzgöl, M. (2000). Ana-baba Tutumları Farklı Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, Cilt 2, Sayı 14, 39-48.

- Türk Dil Kurumu Sözcükleri. <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 09.04.2023).
- Uluişik, V. (2015). Spor Yapan ve Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin Stres ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi: Burdur İli Örneği. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi EBE.
- Yalçın, Y. (2009). Spor Tatmininin Sporcuların Stres ve Saldırganlık Düzeyleri Üzerindeki Etkisi: Antrenör Cinsiyetinin Rolünü Belirlemeye Yönelik Antalya İlinde Bir Uygulama. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Erciyes Üniversitesi SBE.
- Yılan, Y. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Sosyalleşmeleri ve İletişim Becerilerini Geliştirmelerinde Türk Halk Oyunlarının Rolü. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Gazi Üniversitesi SBE.
- Yıldıran, İ. ve Yetim, A. (1996). Ortaöğretimde Beden Eğitimi Dersinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma. *Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 1, Sayı 3, 36-43.
- Yılmaz, S. (2013). Spor Yapan ve Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri İle Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (İstanbul İli Bayrampaşa İlçesi Örneği). (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Yeditepe Üniversitesi SBE.
- Zengin, S. (2016). Bireysel, Takım ve Raket Sporları Yapan Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Belirlenmesi. (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Karadeniz Teknik Üniversitesi EBE.